

Aan: Provinciale Staten van Utrecht
T.a.v. de commissiegriffier Omgevingsvisie, de heer R.J. Poort
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Van: Bestuur Stichting Behoud de Eemvallei
p/a De Gondel 4
3742 GM Baarn

Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie provincie Utrecht 17 Maart 2020
Ontwerp Interim Omgevingsverordening.
Op maandag 2 november 2020 per email verstuurd: zienswijze.ogv@provincie-utrecht.nl

2 november 2020

Geachte leden van Provinciale Staten,

Het bestuur van de Stichting Behoud de Eemvallei (SBDE) dient hierbij haar zienswijze in m.b.t de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht d.d. 17 maart 2020, hierna te noemen: Ontwerp. (<https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.2020OWVISIE-OW01>)

2.2. Stad en land gezond

Utrechtse kwaliteit en opgave

NNN

U wilt blijkens het Ontwerp als provincie zuinig omgaan met het kwetsbare Natuur Netwerk Nederland, hierna NNN genoemd. Eemland is zeer belangrijk onderdeel daarvan. Maar als SBDE zoomen we ook gelijk maar in op het Ontwerpbestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk om u erop te wijzen ne laten (in)zien dat u de NNN-regels buiten spel zet.

Dat Ontwerpbestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk staat haaks op de NNN-doelstellingen en u werkt dus als provincie niet mee aan de doelbescherming van de NNN in Baarn. De SBDE spreekt u als Provinciale Staten daarop aan - maar uiteraard ook het college van Gedeputeerde Staten- omdat u het laat afweten en uw verantwoordelijk in dit gevoelige dossier niet neemt.

Dat blijkt uit het volgende. Het in het NNN gelegen eeuwenoude Borrebos te Baarn mag van u namelijk worden gekapt om de bouw van appartementenflats voor de projectontwikkelaar MeyerBergman Erfgoed Groep/ Made by Holland mogelijk te maken om de renovatie van paleis en landgoed Soestdijk te kunnen betalen. SBDE spreekt daarover haar zeer ernstige zorgen uit, want hoe is dit mogelijk dat u in strijd met de NNN-regelgeving de bomenkap en woningbouw van 10 appartementenflats goedkeurt? Dit wordt derhalve een zeer ernstige aantasting van de NNN waardoor deze niet meer naar behoren kan voor fauna en flora kan functioneren. Het eeuwenoude ecosysteem zal daardoor verdwijnen. In het uitgevoerde Natuuronderzoek zijn kennelijk opzettelijk een aantal beschermde vogelsoorten weggelaten.

Die 10 in de NNN geplande appartementenflats zullen overigens ook nog eens in een 'wespentaille' van het Borrebos zijn gesitueerd. Het effect op de NNN inzake flora en fauna zal duidelijk funest zijn omdat zij zich straks niet meer op deze locaties kunnen leven en/of daar uitsterven. Ze kunnen zich niet meer naar elders verplaatsen, bv naar het Baarnse Bos en het Eemland/Eemvallei.

U geeft in uw Ontwerp aan dat onze steden en dorpen worden omringd door groene landschappen en dat een schone en rustige omgeving vaak nabij is. Verder geeft u aan dat de provincie een samenhangend hoofdrouthenetwerk heeft voor wandelen, fietsen en varen. Dit netwerk verbindt onze woon-, werk- en leefgebieden met het ruime vrijetijdsaanbod, aantrekkelijke recreatiegebieden, landschappen en natuurgebieden.

U zegt dat onze provincie per saldo de schoonste economie van Nederland is door het dienstverlenende karakter met relatief weinig vervuulende bedrijven. SBDE wijst u erop dat dit een gemiddelde is en derhalve plaatselijk gezien, een onjuist en gevaarlijk beeld oplevert. Neem als voorbeeld de Asfalt Productie de Eem in Eemnes / op de grens met Baarn. Dit bedrijf heeft van de provincie ontheffing gekregen om tijdelijk meer dan wettelijk toegestaan, het kanker veroorzakende arseen uit te stoten. Hoe is dit mogelijk, u bekijkt het alleen uit economisch oogpunt maar houdt geen rekening met de volksgezondheid, Dat kan en mag niet, volksgezondheid moet voorrang hebben.

En wat te denken van de twee Rioolwaterzuiveringen (in Amersfoort en Soest) aan de Eem welke zodanig de Eem verontreinigen dat het zelfs geen zwemwater is en de boeren in Eemland het verontreinigde Eemwater ook niet kunnen gebruiken om hun land tijdens extreem droge perioden van water te voorzien. Jeugd die recreatief wel eens in de Eem zwemt, hoewel dit niet is toegestaan, krijgen geregeld te maken met bv. onverwachte bloedneuzen. In de Eem wordt veel gevisd en de vis wordt genuttigd. Dat lijkt SBDE geen goede zaak omdat de vis zo goed als zeker ook verontreinigd is.

U geeft in uw Ontwerp aan dat we onze leefomgeving steeds intensiever gebruiken hetgeen zal leiden tot afname van de bodem-, water- en milieukwaliteit. De veerkracht van ons bodem- en watersysteem staat onder druk vanwege een toenemende vraag naar drinkwater. SBDE is van mening dat de tijd rijp is om daarvoor 2 soorten systemen aan te leggen voor water nl. één voor drinkwater en de één voor andere zaken zoals toiletdoorspoeling, tuinbesproeiing e.d. Ook vragen wij u vaart te maken dat elke tuin zijn eigen waterton(nen) krijgt om de tuin van regenwater te voorzien i.p.v. drinkwater.

Thans is men bezig te verkennen om in het noorden van Eemnes nog meer drinkwater op te gaan pompen via een nieuwe in de bodem geslagen voorziening. Dat zou met een tweedeling zoals hierboven genoemd niet meer nodig te zijn.. Denk daarbij ook aan de al 2 bestaande systemen (dus 2 buizen) voor waterafvoer, nl. één voor rioolwater en één voor regenwater.

Tegelijkertijd neemt de verontreiniging van het drink- en oppervlaktewater door medicijnresten, hormonen en microplastics toe. De afname van fijnstof in de lucht die de afgelopen jaren is opgetreden, vlakt af. Stikstofoxiden in de atmosfeer leiden tot de vorming van fijnstof en smog. Dit leidt onder andere tot verschroming van natuurgebieden en afname

van biodiversiteit. Zonder extra inspanningen nemen geluids- en lichthinder verder toe. SBDE is het met deze constatering eens en u dient volgens de SBDE in uw Ontwerp(visie) daarin bij te sturen d.m.v. provinciale wetgeving.

U zegt als provincie in uw Ontwerp in grote delen van de provincie Utrecht ruimte te geven om in het proces van de Regionale Energiestrategieën (regio's U16, Amersfoort en Foodvalley) met lokaal draagvlak op zoek te gaan naar geschikte locaties voor wind- en zonne-energie. Een zorgvuldige landschappelijke inpassing vindt u belangrijk. Hiervoor stelt u enkele algemene en gebiedsspecifieke voorwaarden, mede op basis van de Utrechtse kwaliteiten. SBDE is van mening dat Eemland/ Eemvallei met zijn kernkwaliteiten van o.a. extreme openheid daaronder niet valt en afval als locaties voor wind- en zonne-energie.

Indien u wel locaties voor wind- en zonne-energie gaat aanwijzen en laat vergunnen voor respectievelijk windturbines en/of zonnevelden, dan zal de SBDE (juridisch) in actie komen. Tevens verzoeken wij u dringend om geen windturbines te plaatsen op het terrein van de Riolwaterzuiveringsinstallatie Amersfoort, Neonweg 30 te Amersfoort. Deze locatie is gelegen aan de Eem. De impact van dergelijke windturbines zullen een zeer negatieve impact hebben op de extreme openheid en fauna van Eemland/Eemvallei. In deze gevallen zullen wij als SBDE (juridisch) in actie komen, zonodig t/m de Raad van State.

Toekomstbestendige natuur en landbouw Utrechtse kwaliteit en opgave

Uw Ontwerp vermeldt dat de provincie Utrecht een netwerk heeft met robuuste natuur waarin vier grote diverse systemen liggen: Rivierengebied, Veenweidegebied, Eemvallei en Utrechtse Heuvelrug.

Dit netwerk maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) met daarin het in Eemland/ Eemvallei gelegen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. De natuur, de biodiversiteit en de functies die het ecosysteem heeft staan onder druk. SBDE kan zich 100% vinden in uw ambitie om een robuust klimaatbestendig natuurnetwerk van hoge kwaliteiten met hoge biodiversiteit te ontwikkelen. Enige tijd geleden was de SBDE nog bij een RES-bijeenkomst waarbij drijvende zonnevelden in dit Natura-2000 gebied werden gepresenteerd. Het was een ondenkbaar iets en SBDE vroeg zich daar hardop af waar men mee bezig was. Hopelijk zijn die plannen in de prullenbak verdwenen, in elk geval is SBDE tegen de aanleg van zonnevelden, dus ook van drijvende zonnevelden.

In uw Ontwerp geeft u aan dat bestaande natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) worden beschermd, verder ontwikkeld en onderling beter verbonden met grote natuursystemen. Voor 2040 realiseren we in totaal 3.000 hectares natuur in de Groene contour. SBDE verzoekt u om de Groene Contour tussen de Praamgracht en de Koningslaan om te vormen tot Natuur. De MeyerBergman Erfgoed Groep/ Made by Holland wil daar voor bezoekers van paleis en landgoed Soestdijk een enorme parkeerplaats voor ong. 1400 auto maken. De gemeenteraad van Baarn nam recent een motie aan dat dit parkeren daar niet wordt toegestaan. Echter dit is desondanks en onbegrijpelijk toch in het Ontwerpbestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk terecht gekomen.

U geeft aan dat grote natuureenheden ecologisch met elkaar in verbinding worden gebracht. Gelet op uw ambities wijst de SBDE u op het feit dat u deels het al eerder genoemde Borrebos in Baarn wilt laten kappen om appartementenflats mogelijk te maken. In elk geval 10 appartementenflats in de NNN dat derhalve geheel in strijd is met de NNN waarin het Nee-tenzij principe geldt. Die 10 appartementen flats zijn derhalve volgens SBDE niet toegestaan. U heeft met de gemeente Baarn de bouw van deze flats terwijl u als provincie dit aanvankelijk niet goedkeurde gewijzigd in een goedkeuring. SBDE heeft op zijn zachts gezegd bedenkingen bij deze deal en SBDE verzoekt u dringend om dit besluit terug te draaien.

4.1.1. Verminderen geluidsbelasting

U verklaart als provincie dat geluidhinder toeneemt en dat uw provinciaal streven is vanaf 2030 nieuwbouw voor geluidgevoelige gebouwen vooral nog te laten plaatsvinden op locaties die voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid.

De geluidsbelasting van bestaande woningen onder directe invloed van (spoor)wegen, vliegverkeer en industrie wil de provincie in 2040 hebben teruggebracht tot maximaal 60 dB. Dat betekent het geluidsniveau van een normaal gesprek tussen mensen. Daar zijn aanpassingen of (ingrijpende) maatregelen voor nodig. En dit vraagt aandacht bij (de inpassing van) ruimtelijke ontwikkelingen en nieuwe OV- of weginfrastructuur, zodat het aantal ernstig gehinderden niet toeneemt.

U geeft als provincie Utrecht aan dat bij zo'n 12% van de woningen in de provincie Utrecht de geluidsbelasting hoger is dan 60 dB. Maar u bent zelf de partij die meebeslist met de ontwikkelingen m.b.t. paleis Soestdijk van de MBEG waarbij festivals en grote evenementen met versterkt geluid zullen plaats vinden op het paleisterrein als het Ontwerp-bestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk doorgaat naar een goed gekeurd Bestemmingsplan. De opvatting van SBDE daarover is, dat dergelijke evenementen (tientallen per jaar) met grote regelmaat (en mogelijk binnenkort zelfs vergund via het bestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk) in de buitenlucht niet in de NNN behoren te worden gehouden. Dat is slecht voor mens, dier en milieu. Zoiets is niet meer van deze tijd. Dit behoort plaats te vinden in afgesloten complexen die daartoe zijn ingericht zoals bijv. Ahoy, de Westergasfabriek (dezelfde eigenaar als landgoed paleis Soestdijk, nl de projectontwikkelaar de MeyerBergman Erfgoed Groep van Maya en Ton Meyer) enz.

Als provincie geeft u aan dat u uw doelen alleen in goede samenwerking met uw partners wilt realiseren. U wilt samen met die partners een agenda geluid opstellen waarin doelen en de mogelijke maatregelen worden opgenomen. Maatregelen kunnen variëren, afhankelijk van de specifieke omstandigheden, van het kiezen van de juiste locatie tot maatregelen in het ontwerp, zoals situering ruimtes in gebouwen en van de gebouwen zelf, verkeersmaatregelen en groen in de buitenruimte. Hiermee kunnen we gezondheidseffecten van geluidsbelasting beperken. De gemeente maakt de afweging of nieuwbouw van geluidgevoelige bebouwing met hoge geluidsbelastingen acceptabel is.

De provincie is als wegbeheerder verantwoordelijk voor het verminderen van geluidhinder langs provinciale wegen. Bij een toename van geluidhinder moet de provincie maatregelen nemen om aan haar wettelijke taak – het handhaven van geluidproductieplafonds – te voldoen. Wij willen de ontwikkeling van nieuwe geluidgevoelige gebouwen met hoge geluidsbelastingen langs provinciale wegen zoveel mogelijk voorkomen via regelgeving in onze verordening. Het aantal woningen langs provinciale wegen met een geluidsbelasting binnen de Geluidscontour 61 dB Lden willen wij vanwege de gezondheidseffecten de komende jaren verminderen. Ten behoeve van de aanwezige woningen met een hoge geluidsbelasting langs onze wegen worden, mits doelmatig, reducerende maatregelen getroffen, zoals het aanbrengen van geluid-reducerend asfalt en geluidsgoten. In het actieplan omgevingslawaaï is dit beleid verwoord. Als SBDE begrijpen wij niet dat u het ‘pretpark’ paleis Soestdijk met vele evenementen met versterkte muziek accepteert. Dit is nog vele malen erger dan verkeersoverlast.

Vliegverkeer

U constateert als provincie dat vliegverkeer voor steeds meer geluidhinder zorgt. Dat kunnen wij als SBDE bevestigen en wij verzoeken u dringend om die toenemende vlieghinder te voorkomen. Het is niet alleen slecht voor de mens maar ook voor de fauna in Eemland/ Eemvallei. U geeft aan dat er op rijksniveau daarover besluiten worden genomen die van invloed zijn op het gebruik van het luchtruim van de provincie Utrecht.

U geeft aan dat u zich inzet om toenemende hinder door vliegverkeer te voorkomen, zoals bij herziening van de luchtruimindeling. Deze indeling is een aantal jaren geleden aangepast waardoor de vlieghinder boven Eemland/Eemvallei en de plaatsen Eemnes, Baarn, Soest, Amersfoort en Bunschoten-Spakenburg enorm is toegenomen. De vliegtuigen vliegen ook lager en verhogen hun snelheid nabij en boven Eemland (Eemvallei). Dat betreft vooral het uitgaande vliegverkeer. Het inkomende en dalende vliegverkeer richting Schiphol heeft minder snelheid, gedraagt zich dus anders maar vliegt wel vaak te laag waardoor de geluidsoverlast is toegenomen. SBDE vraagt zich af waarom er niet kan worden teruggegaan naar de vorige luchtruimindeling die nauwelijks vlieghinder veroorzaakte.

In onze provincie is er in beperkte mate ruimte voor diverse vormen van kleine en recreatieve luchtvaart. Dit mag, als dit op een goede manier ingepast kan worden in de omgeving om de hinder voor mens en dier zo beperkt mogelijk wordt gehouden.

De SBDE verzoekt u om geen toestemming/ontheffingen meer te geven voor rondvluchten boven Eemland/ Eemvallei. Het is zeer verstorend voor de fauna. Het is zelfs voorgekomen dat er helicopter-rondvluchten plaatsvonden tijdens het broedseizoen en weidevogels zoals grutto, kievit, scholekster, tureluur, wulp en kemphaan ernstig verstoorden.

Stiltegebieden

U geeft in uw Ontwerp aan dat u in Stiltegebieden de recreatieve drones niet zal toestaan. SBDE waardeert deze goede beslissing. Wij zouden dit graag uitgebreid willen zien naar het hele Eemland-gebied (Eemvallei) tijdens het broedseizoen. Eemland staat bekend om zijn populaties weidevogels en een van de weinige gebieden in Nederland waar de populaties niet verminderen alhoewel een te droog seizoen het broedresultaat sterk omlaag zal brengen omdat bijv. de grutto met zijn snavel niet in de bodem van het weiland kan

doordringen om kleine insecten (voedsel) te bemachtigen, Dat kan met opgevangen regenwater mogelijk worden voorkomen, zie onder punt 5 bij Energie. Ook plaatselijke verhoging van de grondwaterspiegel d.m.v. van plas/dras gebieden moet worden uitgebreid maar wel zodanig dat dit bij hevige regenval niet ontaard in het verdrinken van de nesten hetgeen dit jaar in het noordelijk deel (gebied Natuurmonumenten) van Eemnes is gebeurd en waarbij honderden nesten met eieren van weidevogels zodanig werden getroffen dat de broedsels niet meer zijn uitgekomen.

Verder verzoekt SBDE u om de regelgeving van het Stiltegebied Eemland te versterken. Nu is

men bezig horeca/café aan de rand ervan (haventje bij Wakkerenweg) aan te vragen en mogelijk te vergunnen en zelfs nog een andere in het Stiltegebied zelf. Ook is er nu sprake van een illegale houtzagerij (foto) op het inrichtingsterrein van agrarisch bedrijf, gevestigd aan de Stammeweg te Eemnes. Dit veel geluid producerende bedrijf ligt nu nota bene in het Stiltegebied Eemland.

in dit Stiltegebied waartegen nog niet wordt opgetreden terwijl de

geluidssterkte voor een cirkelzaag zo'n 110 dB is. De handhaving moet worden verbeterd.

5. Energie

5.1 Wind, zon en biomassa

Bij dit belangrijke aspect wil de SBDE ingaan op de items windturbines en zonnevelden. Als

SBDE zijn wij mordicus tegen windturbines en zonnevelden (ook drijvende zonnevelden op het water) omdat zij de extreme openheid en gebiedsidentiteit van Eemland/ de Eemvallei zullen aantasten.

Wel is de SBDE voorstander van zonnepanelen-locaties zoals deze is afgebeeld op de foto. Dus boven wegen maar hetzelfde geldt voor spoorwegen. Wat te

denken van de vele daken van stallen en andere grote opstallen. Tevens zij opgemerkt dat wij voorstander zijn van stroom, afkomstig van windturbines op zee. Die stroom is goedkoper dan die van windturbines op land die hoofdzakelijk op subsidie draaien.

Daarmee kan integraal in de provincie Utrecht (zowel voor het milieu als economisch) een grote inhaalslag worden gemaakt in de energievoorziening. Als dit systeem met een universeel kliksysteem wordt uitgevoerd, kunnen gemakkelijk volgende en betere versies zonnepanelen er weer op worden aangebracht. Dit duurzame systeem zal een derhalve een positieve invloed op het terugdringen van CO2 en bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Tevens zal er minder wegzout tijdens de vorstperiode op de wegen hoeven te worden gestrooid en zal het wegdek door regen gevolgd door vorst (ijzel) niet of amper meer bevriezen met als gevolg minder aanrijdingen enz.

Tevens kan dit systeem een bijdrage leveren aan het watertekort voor te droge weilanden tijdens droge periodes in Eemland (Eemvallei). Het van dit systeem afkomstige regenwater kan naast de wegen in reservoirs worden opgeslagen en voor boeren kan dat via een buizensysteem naar de weilanden worden geleid en daar worden gebruikt. Men zou verwachten dat het water uit de Eem daarvoor gebruikt kan worden maar dat is niet het geval, dat water is verontreinigd door lozingen door de twee aan de Eem gelegen waterzuiveringen in Amersfoort en Soest.

Geen nieuw treinstation in de Eemvallei

Enige tijd geleden werd er door de gemeente Baarn openlijk nagedacht over een nieuw treinstation t.h.v. de Gedenknaald in Baarn. In uw Ontwerp is dit gelukkig niet aangegeven. Wij hebben toch nu aangegeven dat wij als SBDE daarmee mocht dit plan alsnog worden ingediend, de SBDE daarmee niet kan instemmen. Dat treinstation is toen mogelijk aan de orde gekomen vanwege de mogelijke wens van de MeyerBergman Erfgoed Groep (MBEG) vanwege de bezoekers aan events van Landgoed Paleis Soestdijk. Recent werd ook het plan voor een 1km lange nieuwe weg door het Baarns poldergebied van de Eemvallei gepland. Gelukkig wees de gemeenteraad dat af. SBDE heeft persoonlijk van Maya Meijer-Bergmans, eigenaar van de MBEG vernomen dat zij een weg door de Eemvallei-polder wil die vanaf paleis Soestdijk volgens haar naar de Rijksweg A1 moet gaan lopen. Als SBDE vragen wij ons ondertussen af tot welke besprekingen en afspraken er heimelijk door de MBEG met de provincie en gemeente Baarn worden gemaakt.

Hoogachtend,

Bestuur Stichting Behoud de Eemvallei

C.V. Koolmees
Secretaris

A.H.G. Lokhorst
Penningmeester

Secretariaat: de Gondel 4, 3742 GM Baarn
e-mail cvkoolmees@eemvallei.nl

Adviseurs:

Prof. dr. R.A. Samson, bioloog
Mr. R. ter Woord, milieurecht deskundige
MSc. H. Top, milieudeskundige

Mr. H.L. van Uchelen, jurist

Dr. A.C.M. Weijman, organisatie-adviseur / bioloog

Mr. J.A.M. Stalenhoef, advocaat

Drs. M. Hofman, sociaal geograaf

Mr. J. M. Neefe, specialist ruimtelijk bestuursrecht en milieurecht

Mr. drs. J. Boom, deskundige Luchtvaart en Internationaal Recht

www.eemvallei.nl